

ÓTTIN HVØRVUR ONGANTÍÐ

- VIT LIVA VIÐ EINUM **STØÐUGUM** ÓTTA FYRI AT **DÓTTIRIN** KANN GERAST **SJÚK** AFTUR, TÍ VIT VITA AV **ROYNDUM**, AT TANN **MØGULEIKIN** ER TIL STAÐAR. KORTINI **ROYNA** VIT AT **LIVA** EITT SO VANLIGT **FAMILJULÍV**, SUM TIL BER, SIGUR **TUMMAS JOENSEN** ÚR KLAKS VíK, IÐ HEVUR EINA **DÓTTIR**, SUM Í FLEIRI UMFØRUM HEVUR VERIÐ **ÁLVARSLIGA** SJÚK AV **KRABBAMEINI** Í HEILANUM

SAMRØÐA

Rannvá G. Fossaberg
rannva@sosialurin.fo

Óteljandi innleggingar á sjúkrahúsi, nógvir túrar til Danmarkar, kemoviðgerð, stráluviðgerðir og fleiri langir og strævnir dagar við uppvønjing.

Hetta hevur verið ein stórir partur av gerandisdegnum hjá 15 ára gomlu Tóru Matras Tummasardóttir og familju hennara.

Líka síðani Tóra var háltannað ára gomul hevur hon drigist við krabbamein í heilanum í fleiri umfórnum. Ein sjúka, sum upp á mangar mátar, hevur ávirkað og broytt lívið hjá familjuni á Fosságøtu 20 í Klaksvík.

- Vit royna at liva soleiðis, at sjúkan ikki skal fylla so nógv, men sjálvandi er gerandisdagurin nógv merktur av, at Tóra hevur verið so sjúk. Og óttin fyri, at hon kann gerast sjúk aftur, hvørvur ivaleyst ongantíð, sigur pápi Tóru, Tummas Joensen.

Eitt totalt sjókk

Tóra hevur ofta verið innløgð á sjúkrahúsið bæði í Føroyum og í Danmark, tí longu sum háltannað ára gomul fekk hon fyrstu ferð krabbamein. Síðani er hon í fleiri umfórnum blivin frísk, men er so vordin sjúk aftur.

- Vit búðu í Havn, tá hon fyrstu ferð fekk staðfest krabbamein. Hon hevði verið illa fyri, spýði og sløaði eitt sindur á beinunum, so vit fóru nakrar ferðir til lækna við henni. Eftir eina tíð bleiv hon koyrd í skannaran

á Landssjúkrahúsinum, sum vísti, at hon hevði ein svull á heilanum. Og so bleiv alt fyri eitt avgerð tikin, um at vit skuldu við henni til Danmarkar á Ríkissjúkrahúsið, fortelur Tummas Joensen.

Longu næsta dag, eftir at tey høvdu fingið boðini, fóru tey við fyrsta flogfarinum til Danmarkar. Tummas Joensen minnst væl, hvussu tann kenslan var.

- At fáa boðini um, at dóttir tín er sjúk, og at tað er nakað so álvarsamt sum krabbamein í heilanum, tað er eitt totalt sjókk. Tú roynir bara at fylgja við í tí, sum fer fram, og áðrenn tú veitst av, stendur tú á Ríkissjúkrahúsinum við einum sjúkum barni, sum tú ikki anar fer at yvirliva. Tú veitst akkurát einki, sigur Tummas Joensen, sum minnst aftur á tíðina sum rættiliga kaotiska.

- Tá vit fingi at vita, at vit skuldu avstað longu dagin eftir, fóru vit av álvara at hugsa um, hvussu álvarsamt

hetta nú mundi vera við Tóru. Eg vil lýsa støðuna tá sum ógvuliga kaotiska. Vit komu í ein tilstand, har onnur fólk tóku avgerð um, hvussu alt skuldi farast fram, men í eini slíkari støðu var tað onkursvegna gott, tí vit høvdu ikki hóming av, hvussu vit skuldu fyrihalda okkum til tað, sum fór fram.

Skurðviðgerðir og kemo

Tá Tummas Joensen og maki hansara, Eyð Matras, komu á Ríkissjúkrahúsið við dóttirini gekk alt skjótt fyri seg. Hon skuldi alt fyri eitt hava eina fyribils skurðviðgerð fyri at lætta um trýstið í høvðinum.

- Eg minnst væl, áðrenn hon bleiv koyrd inn á skurðstovuna. Hon var bara háltannað ár og hevði vakurt sítt hár. Tá vit fingi hana aftur av skurðstovuni, var alt hárið barberað av, hon hevði ein stóran skurð á høvðinum, og ein kløn slanga lá undir húðini frá høvðinum og

heilt niður í búkin. Soleiðis byrjaði alt, greiðir Tummas Joensen frá.

Nakrar dagar seinni skuldi tann stóra skurðviðgerðin vera, tá lækarnir skuldu skera allan svullin úr heilanum.

- Tað var ein rættiliga stór skurðviðgerð, og eg minnst allar slangurnar, sum vóru festar á hana. Hon var jú so lítil eisini, sigur Tummas Joensen.

Tey vóru niðri á Ríkissjúkrahúsinum við dóttirini í næstan hált ár, men sluppu heim til Føroya at halda jólaaftan, áðrenn tey skuldu niður aftur, tí Tóra skuldi hava kemoviðgerð.

- Eftir viðgerðina kom Tóra seg væl og hevði tað gott, men eitt ár seinni var aftur galið. Hon bleiv so lögð undir skurð fyri aðru ferð, og aftur hesaferð kom hon seg aftur, og tað sást ikki á henni, at hon hevði verið undir stórari skurðviðgerð, fortelur Tummas Joensen, sum fá ár seinni aftur hevði eina sjúka dóttur.

Tóra var tá fimm ára gomul og skuldi í stráluviðgerð.

- Hon bleiv enn einaferð lögð undir skurð og fekk síðani stráluviðgerð. Eini 14 dagar seinni var hon á ongan hátt merkt av viðgerðunum, og var tann, hon altíð hevði verið.

Uppvønjing á serdeild

Í nøkur ár var Tóra frísk og livdi eitt lív sum aðrar gentur á hennara aldri. Men í fjør var krabbamein aftur at siggja í heilanum hjá Tóru, og enn einaferð bleiv hon lögð undir skurð og fekk kemoviðgerð. Hesaferð kom hon ikki eins væl fyri seg, tí krabbin var nú aggressivari, og avgjørt varð eisini at viðgera við strálum.